

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Dnia 25 lipca 2019 r.**

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Dariusz Półtorak (spr.)
Sędziowie:	sędzia Jerzy Kozaczuk sędzia (del.) Paweł Mądry
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Paulina Jarczak

przy udziale prokuratora Agnieszki Sobczak

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2019 r.

sprawy **A. K., D. K., Ł. K. i E. K.**

oskarżonych o czyn z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 28 grudnia 2018 r. sygn. akt II K 507/18

I. zaskarżony wyrok zmienia w ten sposób, że:

1. uchyla rozstrzygnięcia zawarte w pkt I–II, IV–VII, IX–X zaskarżonego wyroku;
2. w ramach czynu zarzucanego oskarżonym **A. K., D. K., Ł. K. i E. K.** uznaje za winnych tego, że:

a) w dniu 1 stycznia 2018 roku w S. i w okolicy miejscowości Z., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali pobicia K. A. w ten sposób, że kopali go i uderzali pięściami po całym ciele, a następnie pozbawili go wolności przez niezgodne z jego wolą umieszczenie w bagażniku samochodu osobowego marki P. (...) nr rej. (...) i wywiezienie do lasu w okolicy miejscowości Z., gdzie grozili mu pozbawieniem życia, przy czym działaniem tym K. A. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk, tj. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję **art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zb. z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk** i za ten czyn na podstawie art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk z zw. z art. 37b kk w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 kk i art. 35 § 1 kk wymierza A. K., D. K., Ł. K. i E. K. kary po 3 (trzy) miesiące pozbawienia wolności i kary po jednym roku ograniczenia wolności polegające na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej, pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

b) w dniu 1 stycznia 2018 roku w okolicy miejscowości Z., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, zabrali w celu przywłaszczenia na szkodę pokrzywdzonego K. A. pieniądze w łącznej kwocie 590 zł oraz dwa telefony komórkowe

marki (...) i (...) o łącznej wartości 2.000 zł, tj. dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 278 § 1 kk w zw. z art. 37b kk w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 kk i art. 35 § 1 kk skazuje ich na kary po 3 (trzy) miesiące pozbawienia wolności i kary po jednym roku ograniczenia wolności polegające na nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

c) na podstawie art. 85 § 1 i § 2 kk w zw. z art. 86 § 1 kk łączy wymierzone każdemu z oskarżonych kary i wymierza A. K., D. K., Ł. K. i E. K. kary łączne w wymiarze po 4 (cztery) miesiące pozbawienia wolności i po roku i 6 (sześć) miesięcy ograniczenia wolności polegające na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej, pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;

d) za podstawę orzeczonych wobec oskarżonych A. K., D. K., Ł. K. kar grzywien przyjmuje art. 33 § 2 kk przyjmując, że ta kara związana jest z popełnieniem czynu z art. 278 § 1 kk;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonych A. K., D. K., Ł. K. i E. K. kwoty po 1.020 zł tytułem opłaty za obie instancje i kwoty po 5 zł tytułem wydatków za postępowanie odwoławcze.

**Sygn. akt II Ka 228/19**

## UZASADNIENIE

**A. K., D. K., Ł. K. oraz E. K.** zostali oskarżeni o to, że:

w dniu 1 stycznia 2018 roku w S. i w okolicy m. Z., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, w wykonaniu z góry powziętego podziału ról, dokonali pobicia K. A. w ten sposób, że kopali go i uderzali pięściami po całym ciele, a następnie pozbawili go wolności przez niezgodne z jego wolą umieszczenie w bagażniku samochodu osobowego marki P. (...) nr rej. (...) i wywiezienie do lasu w okolicy m. Z., gdzie po uprzednim groźeniu mu pozbawieniem życia, zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w łącznej kwocie 590 złotych oraz dwa telefony komórkowe – marki (...) i (...) o łącznej wartości 2.000 złotych, przy czym działaniem tym K. A. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk,

**tj. o czyn z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk.**

**Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 28 grudnia 2018 roku:**

I. oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. uznał za winnych tego, że w dniu 1 stycznia 2018 roku w S. i w okolicy miejscowości Z., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą oraz E. K., dokonali pobicia K. A., w ten sposób, że kopali go i uderzali pięściami po całym ciele, a następnie pozbawili go wolności przez niezgodne z jego wolą umieszczenie w bagażniku samochodu osobowego marki P. (...) nr rej. (...) i wywiezienie go do lasu w okolicy Z., gdzie grozili mu pozbawieniem życia, przy czym działaniem tym K. A. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk, to jest dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za czyn ten na podstawie art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk wymierzył A. K., D. K. i Ł. K. kary po roku pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 1 kk wykonanie orzeczonych wobec A. K., D. K. i Ł. K. kar pozbawienia wolności warunkowo zawiesił ustalając okres próby na 3 (trzy) lata wobec każdego z nich;

III. na podstawie art. 71 § 1 kk orzekł wobec oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. kary grzywny w wysokości po 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;

IV. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 kk zobowiązał oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. w okresie próby do pisemnego informowania Sądu Rejonowego w Siedlcach Sekcji Wykonawczej o przebiegu okresu próby co najmniej raz na 6 (sześć) miesięcy od momentu uprawomocnienia się orzeczenia;

V. na podstawie art. 73 § 1 kk oddał oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

VI. oskarżoną E. K. uznał za winną tego, że w dniu 1 stycznia 2018 roku w S. i w okolicy miejscowości Z., woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu z innymi ustalonymi osobami, w wykonaniu z góry przyjętego podziału ról, wzięła udział w pobiciu K. A. w ten sposób, że wraz z innymi osobami kopała go i uderzała pięściami po całym ciele, a następnie wzięła udział w pozbawieniu wolności przez niezgodne z jego wolą umieszczenie w bagażniku samochodu osobowego marki P. (...) nr rej. (...) i wywiezienie do lasu w okolicy miejscowości Z., gdzie doprowadzonemu do stanu bezbronności wskutek pobicia K. A. zabrała w celu przywłaszczenia pieniądze w łącznej kwocie 590 złotych oraz dwa telefony komórkowe – marki (...) i (...) o łącznej wartości 2.000 złotych, przy czym działaniem tym K. A. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk, to jest dokonania czynu z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i za czyn ten na podstawie art. 280 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 60 § 1 kk w zw. z art. 60 § 6 pkt 3 kk wymierzył oskarżonej E. K. karę roku pozbawienia wolności;

VII. na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk i art. 70 § 2 kk wykonanie orzeczonej wobec E. K. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił ustalając okres próby na 5 (pięć) lat;

VIII. na podstawie art. 33 § 2 kk orzekł wobec oskarżonej karę grzywny w wysokości 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 20 (dwudziestu) złotych;

IX. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 kk zobowiązał oskarżoną E. K. w okresie próby do pisemnego informowania Sądu Rejonowego w Siedlcach Sekcji Wykonawczej o przebiegu okresu próby co najmniej raz na 6 (sześć) miesięcy od momentu uprawomocnienia się orzeczenia;

X. na podstawie art. 73 § 2 kk oddał oskarżoną E. K. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

XI. na podstawie art. 46 § 2 kk orzekł od każdego z oskarżonych nawiązkę na rzecz oskarżyciela posiłkowego K. A. w kwocie 1500 (tysiąc pięćset) złotych;

XII. zasądził solidarnie od oskarżonych na rzecz oskarżyciela posiłkowego K. A. kwotę 2460 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

XIII. zasądził od oskarżonego A. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 480 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 133, 95 złotych tytułem zwrotu wydatków;

XIV. zasądził od oskarżonego D. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 480 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 133, 95 złotych tytułem zwrotu wydatków;

XV. zasądził od oskarżonego Ł. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 480 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 133, 95 złotych tytułem zwrotu wydatków;

XVI. zasądził od oskarżonej E. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 133, 95 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 561, 73 złotych tytułem zwrotu wydatków.

Apelację od powyższego wyroku wniósł oskarżyciel publiczny, który zaskarżył go w całości na niekorzyść oskarżonych A. K., D. K., Ł. K. i E. K.. Apelujący wyrokowi zarzucił obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1. art. 4 kpk, art. 7 kpk, art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk – w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego oskarżonych A. K., D. K., Ł. K. – poprzez dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, z przekroczeniem zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazań doświadczenia życiowego w szczególności zaniechania dokonania oceny wyjaśnień oskarżonych i zeznań pokrzywdzonego w części, w jakiej pozostają w sprzeczności, a dotyczą akceptacji oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. dla zachowania oskarżonej E. K., która dokonała zaboru mienia pokrzywdzonego, podczas gdy swobodna, a nie dowolna, jak to uczynił Sąd pierwszej instancji, ocena zgromadzonych w sprawie dowodów, w szczególności zeznań pokrzywdzonego K. A. w uwzględnieniu zachowania poszczególnych oskarżonych zarówno w trakcie zdarzenia, jak również podczas ucieczki, odnosząca się do wszystkich okoliczności sprawy, w tym tych dotyczących działania poszczególnych oskarżonych w warunkach art. 18 § 1 kk, prowadzi do wniosku, że oskarżeni A. K., D. K. i Ł. K., poprzez działanie wspólne i w porozumieniu ze sobą oraz oskarżoną E. K., swoim zachowaniem wypełnili wszystkie znamiona zarzucanego im aktem oskarżenia czynu z art. 280 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk;

2. art. 7 kpk, art. 410 kpk i art. 424 § 1 pkt 1 kpk – w zakresie rozstrzygnięcia dotyczącego oskarżonej E. K. – poprzez dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, z przekroczeniem zasady prawidłowego rozumowania oraz wskazań doświadczenia życiowego w szczególności zaniechania przypisania oskarżonej E. K. dokonania zaboru mienia po uprzednim użyciu przemocy oraz groźby jej natychmiastowego użycia, podczas gdy swobodna, a nie dowolna, jak to uczynił Sąd pierwszej instancji, ocena zgromadzonych w sprawie wszystkich dowodów, w tym również wyjaśnień tej oskarżonej, prowadzi do wniosku, że dopuściła się ona kradzieży, używając przemocy, jak i grożąc jej natychmiastowym użyciem, a nie wykorzystując jedynie uprzednie doprowadzenie ofiary do stanu bezbronności.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W toku rozprawy odwoławczej prokurator poparł swoją apelację i wnioski w niej zawarte. Obrońca oskarżonych wniósł o nieuwzględnienie apelacji i utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji. Oskarżyciel posiłkowy przyłączył się do stanowiska prokuratora. Oskarżeni przyłączyli się do stanowiska swojego obrońcy.

### ***Sąd Okręgowy zważył, co następuje:***

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się zasadna o tyle, iż pociągnęła za sobą konieczność częściowej zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Trafnie apelujący dostrzegł i powołał się na uchybienia popełnione przez Sąd pierwszej instancji w zakresie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd Rejonowy, wprowadzając prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, jednakże zaniechał oceny wyjaśnień oskarżonych i zeznań pokrzywdzonego w części, w jakiej pozostawały w sprzeczności, i dotyczyły akceptacji oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. dla zachowania oskarżonej E. K., dokonującej zaboru mienia pokrzywdzonego K. A.. Apelujący słusznie podniósł, iż prawidłowa ocena zgromadzonych w toku niniejszej sprawy dowodów, w szczególności zeznań pokrzywdzonego, odnoszących się do zachowania poszczególnych oskarżonych, zarówno w trakcie czynności zaboru, jak i podczas ucieczki, nakazuje przyjąć, iż wszyscy oni działali w warunkach art. 18 § 1 kk.

Kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia doprowadziła nadto Sąd Odwoławczy do przekonania, iż Sąd Rejonowy błędnie przyjął, iż zachowanie oskarżonych A. K., D. K. i Ł. K. wyczerpało dyspozycję przepisu z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. art. 190 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, zaś zachowanie oskarżonej E. K. dyspozycję art. 280 § 1 kk w zb. z art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk, jednocześnie nie znajdując podstaw, by zgodzić się ze stanowiskiem oskarżyciela publicznego, jakoby wszyscy oskarżeni swoim zachowaniem wypełnili wszystkie znamiona czynu spenalizowanego w art. 280 § 1 kk. Po analizie całości zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd drugiej instancji uznał, iż oskarżeni E. K., A. K., D. K. i Ł. K., działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali pobicia K. A. w ten sposób, że kopali go i uderzali pięściami po całym ciele, a następnie pozbawili go wolności poprzez

niezgodne z jego wolą umieszczenie w bagażniku samochodu osobowego i wywiezienie go do lasu, gdzie grozili mu pozbawieniem życia, przy czym działaniem tym K. A. został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, albo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk lub w art. 157 § 1 kk, po czym wszyscy oskarżeni działając wspólnie i w porozumieniu, zabrali w celu przywłaszczenia na szkodę pokrzywdzonego K. A. pieniądze w łącznej kwocie 590 złotych oraz dwa telefony komórkowe o łącznej wartości 2.000 złotych.

Odnosząc się bezpośrednio do pierwszego zarzutu wywiedzionego przez apelującego, w pierwszej kolejności przywołać należy przepis z art. 18 § 1 kk, który stanowi, iż, odpowiada za sprawstwo nie tylko ten, kto wykonuje czyn zabroniony sam albo wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, ale także ten, kto kieruje wykonaniem czynu zabronionego przez inną osobę lub wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, poleca jej wykonanie takiego czynu.

Współsprawstwo definiuje się jako wykonanie czynu zabronionego wspólnie i w porozumieniu z inną osobą lub z innymi osobami. Jest to zatem druga – obok jednosprawstwa – wykonawcza forma sprawstwa, z tym że realizowana przez co najmniej dwie osoby. Fundamentem współsprawstwa jest porozumienie przestępcze. Treścią porozumienia jest natomiast wspólne popełnienie konkretnego przestępstwa. Zawarte między współsprawcami porozumienie pozwala przyjąć, że dane przestępstwo jest ich wspólnym dziełem i pozwala pociągnąć do odpowiedzialności karnej każdego ze współsprawców za całość przestępstwa zarówno wtedy, gdy każdy z nich zrealizował wszystkie ustawowe znamiona danego czynu, jak i wtedy, gdy osobiście zrealizował tylko pewną ich część, a nawet wówczas, gdy nie wyczerpał żadnego z ustawowych znamion, ale przyczynił się znacznie do jego popełnienia. Cechą charakterystyczną porozumienia jest jego dwustronny charakter. Każdy uczestnik porozumienia musi mieć świadomość i wolę wspólnego popełnienia czynu nagannego, dlatego też nie jest możliwe tzw. jednostronne współsprawstwo. Porozumienie dotyczące wspólnego popełnienia przestępstwa musi być zawarte przed przystąpieniem do realizacji czynu zabronionego, bądź najpóźniej w trakcie jego realizacji.

Ponadto, w orzecznictwie wskazuje się, iż działanie wspólnie i w porozumieniu w rozumieniu art. 18 § 1 kk, nie ogranicza się wyłącznie do sytuacji, gdy wszystkie elementy i przebieg podjętego przez sprawców działania wynikają z uprzedniego uzgodnienia między nimi, lecz mieści w sobie również takie działania, których podjęcie dyktuje, czy wymusza dynamiczny rozwój wydarzeń, o ile postawa współdziałającego nie dostarczy podstaw do przyjęcia, iż nie akceptuje on działań niezgodzonych, wykraczających poza zakres wstępnego porozumienia. Jak słusznie zaznaczył Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w wyroku o sygnaturze II AKa 423/15, do przyjęcia współsprawstwa wystarcza obiektywne współdziałanie sprawców w czynnościach wykonawczych przestępstwa, to jest porozumienie osiągnięte w czasie wykonywania przestępstwa wspólnymi siłami. Uprzednia zmowa nie stanowi koniecznego warunku przestępstwa, o ile każdy ze współsprawców zdaje sobie sprawę z celu wspólnego działania.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, uznać należy, iż nie budzi wątpliwości, że wszyscy oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu w zakresie realizacji znamion przypisanych im czynów. Każdy z nich świadomie współdziałał najpierw w zamiarze pobicia pokrzywdzonego i pozbawienia go wolności przez niezgodne z jego wolą umieszczenie w bagażniku samochodu i wywiezienie do lasu, przy jednoczesnym groźeniu mu pozbawieniem życia, czym narażili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, albo nastąpienia ciężkiego lub średniego uszczerbku na zdrowiu, a po skutecznym dokonaniu tego czynu - w zamiarze zaboru mienia pokrzywdzonego.

W świetle zgromadzonych dowodów, bezspornym pozostaje, że to oskarżona fizycznie dopuściła się zaboru mienia pokrzywdzonego poprzez przeszukanie go, wyjęcie z jego kieszeni gotówki oraz telefonów, a następnie zabór rzeczowego mienia, jednakże zachowanie wszystkich jej braci wskazywało, iż nie tylko wspólnie wytworzyli jej warunki niezbędne do podjęcia wskazanych działań, lecz także, iż w żaden sposób nie sprzeciwili się podjętym przez oskarżoną czynnościom. Tym samym, oskarżeni wyrazili aprobatę dla zachowania siostry, a ich obecność w oczywisty sposób stanowiła psychiczne wsparcie dla realizowanego przez nią zaboru mienia pokrzywdzonego. Nie bez znaczenia dla sprawy pozostaje okoliczność, iż wszyscy oskarżeni brali udział w dyskusji co do dalszego postępowania z zabranymi telefonami komórkowymi.

Sąd Odwoławczy dał wiarę wyjaśnieniom oskarżonych właśnie w części dotyczącej ich udziału w pozbyciu się skradzionych telefonów komórkowych. Oskarżeni zgodnie wyjaśnili, iż wszyscy zastanawiali się co zrobić z przedmiotowym sprzętem. Należy zatem przyjąć, iż nie tylko ich zachowanie w czasie popełnienia czynu było działaniem wspólnie i w porozumieniu, ale także po dokonaniu zaboru wszyscy sprawcy – w myśl przywołanej powyżej definicji – współdziałali. W pozostałym zakresie, tj. odnośnie do udziału A. K., D. K. i Ł. K. w samej czynności zaboru mienia pokrzywdzonego, po dokładnej analizie przedstawionej przez oskarżonych wersji zdarzeń, Sąd Okręgowy uznał, iż ich relacja została stworzona wyłącznie na potrzeby przedmiotowego procesu. Wyjaśnienia oskarżonych – wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego - nie są w tym zakresie spójne z zeznaniami, które złożył pokrzywdzony. Nadto, warto zauważyć, że zarówno wyjaśnienia Ł. K. jak i A. K. są wewnętrznie sprzeczne. W ocenie Sądu drugiej instancji, nie można uznać za przekonujące wyjaśnienia oskarżonego Ł. K., który początkowo twierdził, jakoby „widział, że były telefony i E. je zabrała”, a następnie podczas tego samego przesłuchania przeczył temu twierdzeniu, podnosząc iż o zaborze telefonów, dokonanego przez E. K., dowiedział się dopiero w samochodzie. Waloru wiarygodności należy także odmówić wyjaśnieniom A. K., który podczas przesłuchania przyznał, iż widział jak siostra dokonywała przeszukania pokrzywdzonego, w trakcie którego wypowiedziała słowa „co ty masz tylko 20 złotych”, a następnie stwierdził, iż nie ma żadnej wiedzy o zaborze gotówki. Wobec powyższego, Sąd Odwoławczy nie znalazł podstaw by uznać wyjaśnienia oskarżonych jako doniosły i wiarygodny dowód w sprawie.

Jak już wspomniano, Sąd Rejonowy w Siedlcach, błędnie uznał, iż wyjaśnienia oskarżonych znalazły potwierdzenie w zeznaniach oskarżyciela posiłkowego. Podczas drugiego przesłuchania K. A. zeznał, iż podczas gdy oskarżona E. K. przeszukiwała go, wszyscy jej bracia stali nieopodal, przyglądając się temu zdarzeniu. Nadto, pokrzywdzony dodał, iż o fakcie znalezienia w jego kieszeni pieniędzy, oskarżona E. K. poinformowała swoich braci, po czym między oskarżonymi nawiązała się krótka rozmowa na temat tejże gotówki. W świetle powyższego, nie sposób uznać, aby oskarżeni A. K., D. K. i Ł. K. nie zdawali sobie sprawy z faktu, iż ich siostra dokonuje kradzieży mienia pokrzywdzonego. Sąd Odwoławczy dał wiarę dowodowi z zeznań pokrzywdzonego, albowiem obiektywnie oddał on przebieg wydarzeń z dnia 1 stycznia 2018 roku. Przytoczone zeznania są spójne, logiczne i szczegółowe. Nadto, zeznania te uznać należy za pełnowartościowy dowód w sprawie, ponieważ są pozbawione luk, nie zawierają wewnętrznych sprzeczności i tym samym są przekonujące. Wobec powyższego, uznać należy, iż oskarżeni A. K., D. K. i Ł. K., swoją obecnością w trakcie zaboru mienia przez siostrę i poprzez objęcie akceptacją zachowania E. K., polegającego na zaborze mienia pokrzywdzonego, dopuścili się współsprawstwa tego czynu.

W ramach omawianego zarzutu wskazać nadto należy, iż wprawdzie przedmiotowy zabór pieniędzy i telefonów komórkowych nie był pierwotnym celem oskarżonych, jednakże w następstwie „rozwoju zdarzeń”, wszyscy sprawcy po uprzednim zrealizowaniu pierwotnego zamierzonego celu, jakim było popełnienie czynu z punktu I z wyroku Sądu Okręgowego, objęli swoim zamiarem dokonanie kradzieży mienia pokrzywdzonego. Pierwotnym celem oskarżonych było bez wątpienia pobicie oskarżonego, zastraszenie go i wywiezienie do lasu, jednakże oskarżeni, pomimo iż osiągnęli ów cel, nie zaprzestali swoich przestępczych działań, dokonując kradzieży mienia pokrzywdzonego. Nie sposób przyjąć zatem, aby zachowanie to w odniesieniu do E. K. stanowiło – wbrew twierdzeniom podniesionym przez Sąd Rejonowy w pisemnych motywach wyroku - dopełnienie przedsięwziętych wcześniej działań wszystkich oskarżonych. Rzeczony zabór mienia nie miał bowiem ścisłego związku z pobiciem i wywiezieniem do lasu pokrzywdzonego, w szczególności, że oskarżeni dopuścili się tego czynu znacznie później i do tego w innym miejscu. Z uwagi na powyższe, uznać należy iż kradzież mienia pokrzywdzonego winna być traktowana jako odrębny czyn zabroniony.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu apelującego, w pierwszym rzędzie podnieść należy, iż w ocenie Sądu Odwoławczego, Sąd Rejonowy dokonał błędnej kwalifikacji prawnej czynu, co było następstwem nieprawidłowych ustaleń w zakresie strony podmiotowej, zarówno w odniesieniu do oskarżonej E. K., jak i pozostałych sprawców. Zasadniczym uchybieniem Sądu Rejonowego w tym zakresie była nieprawidłowa ocena zamiaru, jakim kierowali się wszyscy sprawcy na poszczególnych etapach zdarzenia, co w konsekwencji doprowadziło do błędnej kwalifikacji prawnej czynów, których się dopuścili. Jak już wspomniano powyżej, Sąd Odwoławczy stoi na stanowisku, iż wszyscy sprawcy dokonali pobicia i wywiezienia do lasu pokrzywdzonego, kierując do niego groźby bezprawne, a następnie – po

dokonaniu tychże czynów - sprawcy działając wspólnie i w porozumieniu dokonali zaboru mienia K. A.. O ile można było zgodzić się z zarzutem oskarżyciela publicznego, iż rzeczywiście Sąd meriti wskutek nieprawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonał błędnego opisu czynu, a zarazem jego nieprawidłowej kwalifikacji prawnej, o tyle nie sposób zgodzić się z wywiedzionym przez prokuratora twierdzeniem, jakoby przedmiotowy zabór mienia, dokonany przez oskarżonych, winien być utożsamiany z przestępstwem rozboju. W ocenie Sądu drugiej instancji nie budzi bowiem wątpliwości, iż oskarżeni po dokonaniu pobicia, zastraszenia i wywiezienia do lasu pokrzywdzonego, działając wspólnie i w porozumieniu, zabrali w celu przywłaszczenia na szkodę pokrzywdzonego pieniądze w łącznej kwocie 590 złotych oraz dwa telefony komórkowe, tj. dokonali czynu wyczerpującego dyspozycję art. 278 § 1 kk.

W tym miejscu wskazać należy, że odpowiedzialności za czyn spenalizowany w art. 280 § 1 kk odpowiada ten, kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub grożąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności. W świetle powyższego uznać należy, iż rozbój jest kwalifikowanym typem kradzieży i charakteryzuje się podwójną kierunkowością działania sprawcy. Z jednej strony sprawca działa w celu przywłaszczenia mienia, a chcąc ten cel osiągnąć, stosuje określone w art. 280 kk środki zmierzające przez sparaliżowanie woli ofiary do zaboru mienia znajdującego się w jej posiadaniu. Z tego też względu użycie tych środków musi bądź poprzedzać zabór mienia, bądź nastąpić jednocześnie z nim, przy czym zamiar przywłaszczenia przez sprawcę cudzej rzeczy ruchomej powinien się pojawić bądź przed stosowaniem, bądź w trakcie stosowania względem dysponenta mienia przemocy, groźby jej natychmiastowego użycia, doprowadzania go do stanu nieprzytomności lub bezbronności. Sprawca [rozboju] musi działać w celu przywłaszczenia rzeczy i chcąc ten cel osiągnąć, stosuje określone w art. 280 § 1 k.k. środki zmierzające, przez sparaliżowanie woli ofiary, do zaboru tej rzeczy. Zamiar zaboru musi zatem wystąpić u sprawcy najpóźniej w chwili stosowania wspomnianych, określonych w dyspozycji art. 280 § 1 kk, sposobów oddziaływania na osobę pokrzywdzonego. Jego działanie składa się więc z dwóch części, z których pierwsza obejmuje zastosowanie owych środków prowadzących do dokonania zaboru, druga zaś już sam zabór cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia. Nie zostaną spełnione przesłanki strony podmiotowej rozboju, o ile sprawca nie obejmie swoją wolą tak faktu zmierzania do realizacji celu, tj. zaboru rzeczy w celu przywłaszczenia, jak i faktu zmierzania do tego celu przy wykorzystaniu wymaganych przez ustawę sposobów oddziaływania na osobę, które wskazuje przepis art. 280 § 1 kk., tak m.in. S.A. we Wrocławiu w wyroku z dnia 14.11.2018 r. sygn.. akt II Aka 338/2018, LEX nr 2609062.

Podsumowując tę materię, stwierdzić należy, iż zachowanie sprawcy rozboju polega na zaborze cudzej rzeczy ruchomej w celu przywłaszczenia, przy zastosowaniu jednego z trzech wskazanych w przepisie sposobów. W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, iż wszyscy sprawcy dokonali pobicia pokrzywdzonego i wywiezienia go do lasu, gdzie zastosowali względem niego groźbę, oraz następnie dokonali zaboru rzeczy pokrzywdzonego, tj. gotówki w kwocie 590 złotych oraz dwóch telefonów komórkowych o łącznej wartości 2.000 złotych, jednakże – jak już nadmieniono powyżej – czyny te winno się traktować jako dwa osobne zdarzenia. Wprawdzie, zabór mienia dokonany przez oskarżonych został poprzedzony użyciem przez nich przemocy i groźby w stosunku do pokrzywdzonego, niemniej jednak w trakcie pobicia go, czy nawet podczas wywiezienia do lasu, sprawcy nie działali w celu dokonania kradzieży na jego osobie. Ich działania nie były nakierunkowane na zabór pieniędzy czy telefonów pokrzywdzonego, a miały na celu pobicie i zastraszenie go w związku z negatywnie ocenionymi przez oskarżonych działaniami podejmowanymi przez pokrzywdzonego wobec E. K.. Zamiar kradzieży pojawił się w psychice oskarżonych znacznie później, już po pobiciu pokrzywdzonego i kierowaniu do niego gróźb bezprawnych. Uznać zatem należy, iż w realiach niniejszej sprawy, wobec braku spełnienia przez oskarżonych wszystkich przesłanek przestępstwa spenalizowanego w art. 280 § 1 kk, oskarżonym należy przypisać popełnienie przestępstwa z art. 278 § 1 kk, tj. kradzieży.

Kończąc tę problematykę warto dodać, iż w doktrynie i orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, iż zabór mienia, dokonany przez chociażby jednego ze współsprawców, stanowi przestępstwo kradzieży, gdy ma na celu dysponowanie nim w bliżej nieokreślonym czasie i w sposób oderwany od właściciela. Istotą zaboru jest zatem wyjęcie danej rzeczy spod władztwa właściciela, bądź posiadacza i przejęcie we własne władztwo sprawcy, choćby było ono w jego zamiarze czasowe lub ograniczone do niektórych tylko współsprawców. Kluczowe jest bowiem, iż to jedynie od woli sprawcy zależy, jak długo zabrana rzecz pozostanie w jego władztwie i jak nią rozdysponuje. Wobec powyższego, uznać należy,

iż dla istnienia przestępstwa kradzieży i jej prawnokarnej oceny, nie ma znaczenia okoliczność, iż sprawca czynu, nawet bezpośrednio po jego dokonaniu, w jakikolwiek sposób pozbył się skradzionej rzeczy. Zatem fakt, iż oskarżeni w niedługim czasie po dokonaniu zaboru mienia oskarżyciela posiłkowego pozbyli się skradzionych telefonów, nie może być uznany za okoliczność wpływającą na kwalifikację prawną tego czynu.

Konkludując, stwierdzić należy że przyjęta przez Sąd Rejonowy kwalifikacja prawna zarzucanych oskarżonym czynów jest nieprawidłowa. Zaprezentowane powyżej okoliczności przemawiają za uznaniem, iż działania wszystkich oskarżonych wyczerpały dyspozycję art. 158 § 1 kk w zb. z art. 189 § 1 kk w zb. z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk oraz art. 278 § 1 kk. Z uwagi na wskazane powyżej okoliczności, Sąd Okręgowy został zobligowany do dokonania korekty w zakresie opisu czynów, ich kwalifikacji prawnej i podstawy wymiaru kar.

Dokonane przez Sąd Okręgowy zmiany w konsekwencji musiały doprowadzić także do korekty wymierzonych wobec oskarżonych kar, które w świetle całokształtu ujawnionych w sprawie okoliczności, jawią się jako zbyt łagodne. W ocenie Sądu Odwoławczego wymierzone oskarżonym przez Sąd Rejonowy kary – którym nie sposób nadać przymiotu współmierności – przez wzgląd na ciężar gatunkowy popełnionych przez nich przestępstw, nie stanowią należytej represji karnej.

W tym miejscu wskazać należy, iż w myśl regulacji zawartych w art. 53 kk Sąd wymierzając karę, winien baczyć, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy sprawców, uwzględnić stopień społecznej szkodliwości przypisanych im czynów, a także mieć na uwadze cele zapobiegawcze i wychowawcze, które winna sprawować kara, jak również potrzeby wynikające z dyrektywy prewencji ogólnej. Nadto, Sąd wymierzając karę powinien zwrócić uwagę na rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstw, właściwości i warunki osobiste sprawców takie jak wiek czy dotychczasowa niekaralność. Analiza wskazanych elementów przez pryzmat niniejszej sprawy prowadzi do wniosku, iż Sąd Rejonowy wymierzając oskarżonym karę nie uczynił zadość tymże wymogom.

Wymierzone przez Sąd pierwszej instancji wszystkim oskarżonym kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania noszą przymiot rażącej łagodności, zarówno w odniesieniu do rzeczywistego przebiegu zdarzeń, jak i do czynów przypisanych przez Sąd pierwszej instancji każdemu z oskarżonych. Należy mieć bowiem na względzie, iż przestępstwa pobicia, czy pozbawienia wolności postrzegane są powszechnie jako działania zasługujące na odpowiednio surowe kary i w ocenie Sądu Odwoławczego na takie zachowania wymiar sprawiedliwości musi reagować kategorycznie. W pełni aktualne w tym zakresie pozostaje wyrażone w judykaturze stanowisko, iż względy na społeczne oddziaływanie kary jako jeden z celów kary są podyktowane potrzebą przekonania społeczeństwa o nieuchronności kary za naruszenie dóbr chronionych prawem i nieopłacalności zamachów na te dobra, wzmoczenia poczucia odpowiedzialności, ugruntowania poszanowania prawa i wytworzenia właściwego poczucia sprawiedliwości oraz bezpieczeństwa.

Wprawdzie, ustawowe zagrożenie czynów z art. 189 § 1 kk i z art. 278 § 1 kk, które stanowią podstawę do wymiaru kary wobec oskarżonych wynosi od trzech miesięcy do lat pięciu, jednakże Sąd wymierzając karę winien mieć także na względzie – obok kodeksowych dyrektyw wymiaru kary, płynących z treści art. 53 kk - instytucję kary mieszanej, wyrażoną w art. 37b kk, jako kombinowaną formę represji prawnokarnej, która winna być szczególnie rozważana w przypadku sprawców poważniejszych występów. Przywołany przepis stanowi, iż w sprawie o występki zagrożony karą pozbawienia wolności, niezależnie od dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w ustawie za dany czyn, Sąd może orzec jednocześnie karę pozbawienia wolności w wymiarze nieprzekraczającym 3 miesięcy, a jeżeli górna granica ustawowego zagrożenia wynosi przynajmniej 10 lat – 6 miesięcy, oraz karę ograniczenia wolności do lat 2, przy czym przepisów art 69 kk – 75 kk nie stosuje się, a w pierwszej kolejności wykonywana jest wówczas karę pozbawienia wolności, chyba że ustawa stanowi inaczej. Instytucja kary mieszanej polega zatem na orzeczeniu wobec sprawcy przestępstwa jednocześnie dwóch rodzajów kar w postaci krótkoterminowej kary pozbawienia wolności i kary ograniczenia wolności. Art. 37b kk umożliwia zatem wymierzenie kary ograniczenia wolności - obok kary pozbawienia wolności - także w sytuacji, gdy przepis części szczególnej kodeksu karnego nie przewiduje za dany czyn tejsze kary. W doktrynie zasadnie przyjmuje się, że art. 37b wprowadza instytucję tzw. sądowego wymiaru kary i nie należy do kategorii przepisów współkształtujących ustawowe zagrożenia za występki, których dotyczy. Omawiany



przepis zawiera ustawową dyrektywę wymiaru kary, modyfikującą system sankcji pod typami czynów zabronionych. Należy dodać, że ten sposób ustawowego wprowadzenia tego rodzaju sankcji powoduje, że nie stosuje się do niej nadzwyczajnego obostrzenia lub złagodzenia, a także nie znajduje zastosowania art. 38 § 1 kk.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy, w ocenie Sądu Okręgowego, przede wszystkim przez wzgląd na stopień winy sprawców oraz społeczną szkodliwość przypisanych im czynów, wskazuje, iż adekwatną sankcją karną stanowiącą będą za każdy z czynów kary po 3 miesiące pozbawienia wolności i kary po jednym roku ograniczenia wolności, polegająca na wykonywaniu nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym i kary łącznej w wymiarze po cztery miesiące pozbawienia wolności i po roku i sześć miesięcy pozbawienia wolności. Zdaniem Sądu drugiej instancji wymierzenie krótkoterminowej kary izolacyjnej będzie wystarczające dla osiągnięcia odpowiedniego oddziaływania w zakresie prewencji specjalnej, związanego z tą sankcją. Uzupełnieniem oddziaływania penalnego w tym wypadku będzie kara ograniczenia wolności, która skierowana jest ku ugruntowaniu społecznie pożądanym zachowań oskarżonych, a jednocześnie pozbawiona jest tak silnego stygmatyzującego skutku. Wykonanie kary ograniczenia wolności ma na celu wzbudzenie w oskarżonych woli kształtowania ich społecznie pożądanym postaw, w szczególności poczucia odpowiedzialności oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego.

Tak orzeczona kara uwzględnia cele, jakie powinna spełniać, czyni zadość społecznemu poczuciu sprawiedliwości, dowodząc jednocześnie braku bezprawności dla zachowań prezentowanych przez oskarżonych. Ponadto, kara ta jest współmierna do stopnia zawinienia sprawców, ich właściwości i warunków osobistych i zarazem wystarczająca, by wpłynąć na przyszłe działania oskarżonych i podziałać na nich w ten sposób, by w przyszłości powstrzymywali się od zachowań sprzecznych z prawem.

Kierując się przedstawionymi wyżej racjami i nie dostrzegając podstaw do szerszej ingerencji w zaskarżony wyrok, Sąd Okręgowy w pozostałej części utrzymał go w mocy.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 635 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 10 ustawy z dnia 23 lipca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych.

Z tych wszystkich względów, stosownie do treści art. 437 § 1 i § 2 kpk, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.